

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-082 Opole

Opole, 31 marca 2025 r.
PS.I.431.3.2.2025.SH

**Pan
Paweł Wąsiak
Wójt Gminy Łubniany
ul. Opolska 104
46-024 Łubniany**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 7 i 11 lutego 2025 r. w Gminie Łubniany przeprowadzona została kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 13 marca 2025 r.

Realizację zadań Gminy Łubniany w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

I. W wyniku kontroli pozytywnie oceniono między innymi realizację zadań w przedmiocie:

1. Utworzenia i funkcjonowania gminnego zespołu interdyscyplinarnego w zakresie:
 - 1) określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w drodze Uchwały NR LV/378/23 Rady Gminy Łubniany z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego;
 - 2) powołania przez Wójta Gminy Łubniany Zarządzeniem nr 107/2023 z dnia 31 sierpnia 2023 r. Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Łubniany, tj. realizację zadania określonego w art. 9a ust. 2 ustawy;

¹ (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), w dalszej części wystąpienia pokontrolnego nazwana: „ustawą”.

- 3) złożenia przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osoby powołane do grup diagnostyczno-pomocowych oświadczeń dotyczących zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskają przy realizacji zadań, stosownie do art. 9c ust. 3 ustawy;
 - 4) wydania wszystkim członkom Zespołu Interdyscyplinarnego, jak również każdej osobie powołanej do grupy diagnostyczno-pomocowej pisemnego upoważnienie dopuszczające do przetwarzania danych osobowych, osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”² oraz przyjęcia od tych osób pisemnego zobowiązania do zachowania tych danych w tajemnicy, stosownie do art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy;
 - 5) zwołania przez Wójta Gminy Lubniany pierwszego posiedzenia nowo powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Lubniany, stosownie do art. 9a ust. 7a ustawy;
 - 6) organizowania posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz sporządzania z tych posiedzeń szczegółowych protokołów, które zawierały informacje o omawianych rodzinach objętych procedurą „NK” oraz inne informacje, które dotyczyły omawianych w trakcie posiedzenia zagadnień związanych z zagrożeniem przemocą domową na terenie Gminy Lubniany, stosownie do art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.
2. Prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową między innymi w zakresie:
- 1) powoływania, w każdym przypadku po wpłynięciu do Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska Karta – A”, grupy diagnostyczno-pomocowej do pracy z rodziną objętą procedurą „NK” w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w tej rodzinie, stosownie do art. 9a ust. 11 ustawy;
 - 2) poszerzania grupy diagnostyczno-pomocowej o osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11b-11d lub 12 ustawy, a także o osoby, o których mowa w art. 9a ust. 12c ustawy, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”³ – w każdym przypadku, kiedy sytuacja rodziny objętej procedurą „NK” tego wymagała;

² w dalszej części wystąpienia pokontrolnego nazywana: „procedurą „NK”.

³ (Dz. U z 2023 r. poz. 1870) w dalszej części wystąpienia pokontrolnego nazwane: „rozporządzeniem”

- 3) informowania o prowadzeniu procedury „NK”, w każdym przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której były realizowane działania w ramach tej procedury, Zespołu Interdyscyplinarnego nowego miejsca zamieszkania danej osoby, stosownie do art. 9e ust. 3 ustawy;
 - 4) informowania przez grupę diagnostyczno-pomocową Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach każdej prowadzonej procedury „NK”, stosownie do art. 9b ust. 8 pkt 10 ustawy;
 - 5) zapraszania osoby doznającej przemocy domowej oraz wzywania osoby stosującej tą przemoc na kolejne posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej, a tym samym właściwego realizowania czynności wynikających z art. 9b ust. 8 pkt 4 ustawy oraz § 11 i § 15 ust.1 pkt 2 i 3 rozporządzenia.
3. Zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową (w przypadku konieczności) bezpiecznego schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Opolu lub w Kędzierzynie-Koźlu. Gmina Łubniany zapewnia również możliwość umieszczenia matki z dziećmi w Domu Matki i Dziecka w Opolu.

II. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz osoby odpowiedzialne za powstałe nieprawidłowości i uchybienia:

W wyniku kontroli stwierdzono:

1. Nieprawidłowości, w tym:
 - 1) Kluczowe – brak;
 - 2) Znaczące, w zakresie:
 - a) nie zawiadomienia Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, co jest niezgodne z art. 12 ust. 1 ustawy;
 - b) niewłaściwego kierowania wniosków do placówki oświatowej, do której uczęszczało dziecko wychowywane w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” o udostępnienie danych o dziecku ze zbioru danych osobowych tej placówki, tj. nie bezpośrednio do Dyrektora tej placówki lub psychologa, pedagoga albo wychowawcy, tylko na ogólny adres placówki, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 RODO;
 - c) nie wnioskowania przez grupę diagnostyczno-pomocową do Zespołu Interdyscyplinarnego o poszerzenie grupy o:

- przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc domową nadużywała alkoholu oraz nie przeprowadzenia z tą osobą rozmowy ukierunkowanej na wskazanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, stosownie do § 15 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia,
 - kuratora sądowego lub wskazanego przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społecznego kuratora sądowego, w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc domową pozostaje pod dozorem kuratora, co jest niezgodne z art. 9a ust. 12 ustawy;
- d) zakończenia procedury „NK” pomimo tego, że zarówno osoba doznająca przemocy domowej, jak i osoba stosująca tę przemoc nie zgłosiły się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej oraz nie ustalono powodu nie zgłoszenia się tych osób na posiedzenia grupy, a tym samym nie wykonania wszystkich niezbędnych czynności uprawniających do podjęcia decyzji o zakończeniu procedury, co jest niezgodne z art. 9h ust. 1 ustawy.

3) zwykle, w zakresie:

- a) nie dostosowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, który został przyjęty Uchwałą NR LXIV/451/24 Rady Gminy Lubniany z dnia 25 marca 2024 r. do wymogów Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- b) nie dostosowania Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów ustawy, poprzez zawarcie w nim zapisów, które są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub stanowią naruszenie tych przepisów;
- c) nie dostosowania porozumień zawartych między Wójtem Gminy Lubniany, a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a lub 5 ustawy, do wymogów określonych w art. 9a ust. 8 ustawy, w zakresie uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach tych grup;
- d) nierzetelnego sporządzania protokołów z posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej przez co nie przedstawiają one faktycznego przebiegu tych posiedzeń i nie zawierają wyznaczonych zadań dla wszystkich przedstawicieli powołanych do składu tej grupy, a tym samym protokoły te nie mogą stanowić odpowiedniego materiału dowodowego na podstawie,

którego Zespół Interdyscyplinarny lub grupa diagnostyczno-pomocowa, ewentualnie organy ścigania lub sąd, mogłyby podejmować dalsze odpowiednie działania wobec rodziny objętej procedurą „NK”, co stanowi naruszenie § 14 ust. 1 rozporządzenia;

- e) niewłaściwego organizowania posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej z osobami doznającymi przemocy domowej w bardzo małych odstępach czasowych, tj. od 15 do 30 minut, a tym samym działanie grupy jest nieprawidłowe i wskazuje na niewłaściwą realizację działań przez tą grupę;
- f) niewłaściwego organizowania posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowych z osobą doznającą przemocy domowej i osobą stosującą przemoc domową poprzez organizowanie tych posiedzeń w tym samym miejscu i dniu – z krótkim odstępem czasowym, co jest niezgodne z § 18 rozporządzenia;
- g) nie współpracowania z Zespołem Interdyscyplinarnym z gminy, na terenie której przebywa osoba doznająca przemocy oraz nie koordynowania podejmowanych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej przez dwa Zespoły Interdyscyplinarne – w związku z różnym miejscem zamieszkania osób objętych tą procedurą;
- h) niewłaściwej realizacji zadań przez grupę diagnostyczno-pomocową poprzez nie wyznaczanie zadań dla funkcjonariusza Policji – członka tej grupy w przedmiocie ustalenia powodu nie zgłaszania się osoby stosującej przemoc domową na posiedzenia grupy;
- i) niewłaściwej realizacji zadań przez grupę diagnostyczno-pomocową polegającej na tym, że pomimo posiadanej wiedzy, że osoba stosująca przemoc domową na co dzień pracuje poza granicami kraju i do miejsca zamieszkania przyjeżdża jedynie raz w miesiącu, zorganizowano posiedzenie grupy z tą osobą w terminie kiedy przebywała ona za granicą i nie miała możliwości stawienia się na to posiedzenie oraz nie wyznaczenia zadań dla funkcjonariusza Policji – członka tej grupy, w zakresie ustalenia terminu pobytu tej osoby w miejscu zamieszkania i przeprowadzenia z nią rozmowy w celu ustalenia dogodnego terminu spotkania się z członkami grupy w celu właściwego rozpoznania sytuacji rodzinnej i prawidłowej realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”;

- j) błędnym działaniu grupy diagnostyczno-pomocowej polegającym na motywowaniu osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową i w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w sytuacji, kiedy osoby te nadużywały alkoholu i w pierwszej kolejności powinny zostać skierowane do podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu;
- k) błędnym działaniu grupy diagnostyczno-pomocowej polegającym na skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową – bez wskazania na który konkretnie program osoba ta jest kierowana, co jest niezgodne z § 15 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia;
- l) niewłaściwej realizacji zadań przez grupę diagnostyczno-pomocową w zakresie nie monitorowania sprawy związanej z tym, czy osoba stosująca przemoc domową, która rozpoczęła terapię odwykową, kontynuowała tą terapię i czy ją ukończyła i bez tej istotnej dla tej procedury wiedzy motywowanie tej osoby do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową;
- m) niewłaściwej realizacji zadań przez pracownika socjalnego – członka grupy diagnostyczno-pomocowej, tj. przeprowadzanie jedynie rozmów telefonicznych z osobą doznającą przemocy domowej, co jest nie zgodne z § 16 pkt 6 rozporządzenia;
- n) nierzetelnego wypełniania formularza „Niebieska Karta – D” przez funkcjonariusza Policji – członka grupy diagnostyczno-pomocowej z osobą stosującą przemoc domową, poprzez nie wypełnienie punktów XV i XVI, a tym samym nie zapisania w tym formularzu ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy domowej oraz informacji jakie działania podjęła grupa diagnostyczno-pomocowa w stosunku do tej osoby.

2. Uchybienia, w zakresie:

- 1) nie nanoszenia daty wpływu na dokumentach wytworzonych przez pracownika socjalnego i funkcjonariusza Policji (członków grupy diagnostyczno-pomocowej z realizacji działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a tym samym niemożności ustalenia kiedy ta dokumentacja została włączona do akt sprawy;

- 2) zawierania błędnej podstawy prawnej w zaproszeniach na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej kierowanych do osoby doznającej przemocy domowej, tj. wpisywanie § 12 ust. 1 rozporządzenia, zamiast § 11 ust. 1 rozporządzenia;
- 3) oznaczenia wypełnionego przez pracownika socjalnego formularza „Niebiska Karta – A” pieczęcią nagłówkową Zespołu Interdyscyplinarnego, co jest niezgodne z § 2 ust. 2 rozporządzenia, natomiast formularz ten powinien zostać opieczetowany pieczęcią nagłówkową GOPS w Lubnianach.

III. Przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień:

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień: niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów prawa, tj. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenia w sprawie procedury „NK”.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień: stwierdzone nieprawidłowości i uchybienie, z uwagi na ich charakter i wagę, nie wpływają na realizację zadań gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzeniu w sprawie procedury „NK” i nie stanowią podstawy do negatywnej oceny.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiadają:

1. Rada Gminy Lubniany w przedmiocie nie dostosowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej do standardów wyznaczonych przez Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
2. Wójt Gminy Lubniany w zakresie niedostosowania porozumień zawartych z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a lub 5 ustawy, do wymogów określonych w art. 9a ust. 8 ustawy.
3. Zespół Interdyscyplinarny w Lubnianach w zakresie:
 - a) nie dostosowania Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów ustawy i rozporządzenia;
 - b) nie współpracowania z Zespołem Interdyscyplinarnym z gminy, na terenie której zamieszkuje osoba doznająca przemocy oraz nie koordynowania podejmowanych działań w ramach procedury „NK” prowadzonej przez dwa Zespoły Interdyscyplinarne – w związku z różnym miejscem zamieszkania osób objętych tą procedurą.

4. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej w zakresie niewłaściwego realizowania zadań i podejmowanych działań w ramach prowadzonych procedur „NK”, które wynikają z ustawy oraz rozporządzenia.

W związku z stwierdzonymi w wyniku kontroli nieprawidłowościami oraz uchybieniami, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165)⁴

zalecam:

- 1) zawiadamianie Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy;
- 2) kierowanie do placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci wychowywane w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” właściwych wniosków o udostępnienie danych o dziecku ze zboru danych osobowych danej placówki, tj. bezpośrednio do Dyrektora tej placówki lub psychologa, pedagoga albo wychowawcy, a nie na ogólny adres placówki, w celu przestrzegania art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 RODO;
- 3) wnioskowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego przez grupę diagnostyczno-pomocową o poszerzenie grupy o przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc domową nadużywa alkoholu oraz przeprowadzanie z tą osobą rozmowy ukierunkowanej na wskazanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, stosownie do § 15 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia oraz o kuratora sądowego lub wskazanego przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społecznego kuratora sądowego, w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc domową pozostaje pod dozorem kuratora sądowego, stosownie do art. 9a ust. 12 ustawy;
- 4) kończenie procedury „Niebieskie Karty” w danej rodzinie dopiero po wykonaniu wszystkich niezbędnych czynności uprawniających do podjęcia decyzji o zakończeniu tej procedury, stosownie do art. 9h ust. 1 ustawy;
- 5) dostosowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej przyjętego Uchwałą

⁴ Nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli”.

NR LXIV/451/24 Rady Gminy Łubniany z dnia 25 marca 2024 r. do wymogów określonych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;

- 6) dostosowanie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów ustawy;
- 7) dostosowanie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Łubniany, a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a lub 5 ustawy, do wymogów określonych w art. 9a ust. 8 ustawy, w zakresie uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup;
- 8) rzetelne sporządzanie protokołów z posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej między innymi poprzez przedstawianie w nim faktycznego przebiegu tych posiedzeń i zawieranie w nim wyznaczonych zadań dla wszystkich członków powołanych do składu tej grupy, stosownie do § 14 ust. 1 rozporządzenia;
- 9) organizowanie posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowych z osobą doznającą przemocy domowej i osobą stosującą tą przemoc zgodnie z § 18 rozporządzenia;
- 10) współpracowanie z Zespołem Interdyscyplinarnym z gminy, na terenie której zamieszkuje osoba doznająca przemocy domowej i koordynowanie podejmowanych działań w ramach procedury „NK” prowadzonej przez dwa Zespoły Interdyscyplinarne w związku z różnym miejscem zamieszkania osób objętych tą procedurą;
- 11) wyznaczanie przez grupę diagnostyczno-pomocową zadań dla funkcjonariusza Policji – członka tej grupy w przedmiocie ustalenia powodu nie zgłaszania się osoby stosującej przemoc domową na posiedzenia grupy;
- 12) kierowanie przez grupę diagnostyczno-pomocową osób stosujących przemoc domową, które nadużywają alkoholu, w pierwszej kolejności do podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, zanim będą motywowane do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym albo w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 13) kierowanie przez grupę diagnostyczno-pomocową osoby stosującej przemoc domową do udziału w konkretnym programie, tj. w programie korekcyjno-edukacyjnym albo w programie psychologiczno-terapeutycznym, zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia;
- 14) monitorowanie przez grupę diagnostyczno-pomocową sprawy związanej z tym, czy osoba stosująca przemoc domową, która rozpoczęła terapię dla osób uzależnionych od alkoholu, ukończyła ją, a następnie po uzyskaniu tej istotnej

- wiedzy motywowanie tej osoby do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową albo w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 15) realizację zadań przez pracownika socjalnego – członka grupy diagnostyczno-pomocowej, które wynikają z § 16 pkt 6 rozporządzenia;
- 16) rzetelne wypełnianie formularza „Niebieska Karta – D” przez funkcjonariusza Policji – członka grupy diagnostyczno-pomocowej, poprzez wypełnianie punktów XV i XVI, w celu zapisania w tym formularzu ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy domowej oraz informacji jakie działania podjęła grupa diagnostyczno-pomocowa w stosunku do tej osoby.

Pouczenie

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6 tej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 126-133 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵.

Kontrolowanej jednostce zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli przysługuje prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do otrzymanych zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

⁵ (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).